

Agricoltura grischuna en cifras: Retrospectiva e prospectiva

■ (cc) Ils resultats da la davosa dumbraziun dals manaschis purils conferman la gronda midada da las structures tranter 1985 e 1996 sin quest sectur da l'economia ch'è fitg impurtant per il Grischun. Las caracteristicas principals da quest svilup èn d'ina vart il diever pli intensiv da maschinas, per spargnar lavurantas e lavurants, da l'autra vart la tendenza d'engrondir u da fusiunar manaschis, per pudair impunder pli efficaciamain ils meds finanzials. Cun questas mesiras pon ins augmentar la productivitat e megliar la qualitat dals manaschis.

Il dumber da manaschis diminuescha
1996 han ins dumbrà en il Grischun 3745 manaschis purils, 1243 (24,9 pertschient) damain che 1985. Diminui han surtut ils manaschis pitschens cun ina surfatscha utilisabla da fin trais hecтарas (main 45,4 pertschient). Ils manaschis cun ina surfatscha utilisabla da 3 fin 20 ha èn cun 60 pertschient la gronda part dal total dals manaschis. Lur dumber è sa reduci per ca. 29 pertschient. Ils manaschis cun ina surfatscha utilisabla da passa 20 ha han perencunter augmentà per 99 unitads (11,1 pertschient).

Il dumber da las personas occupadas en l'agricultura sa reducescha er

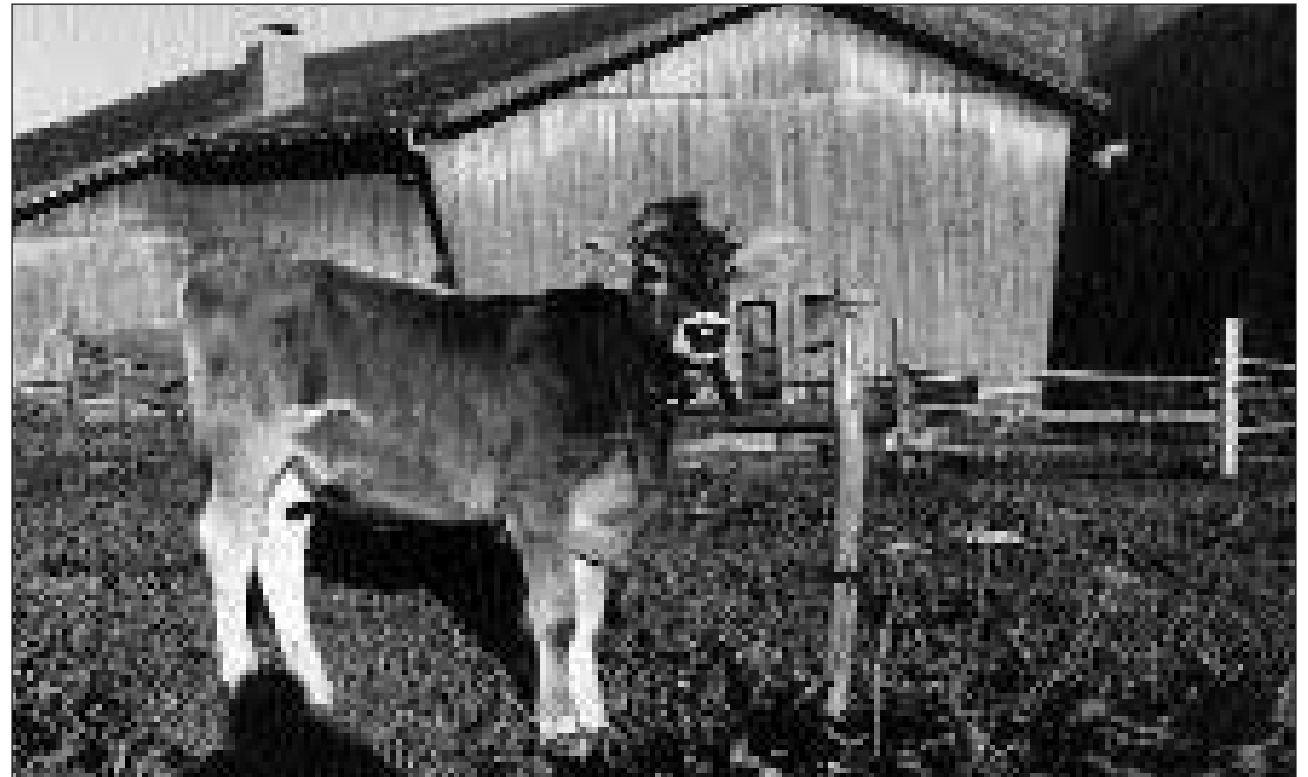
Il dumber da las personas occupadas en l'agricultura è sa reduci aifer indesch onns sin 10 242 (main 26,2 pertschient), set pertschient personas en piazza cumplaina e 38,6 pertschient en piazza parziala. In segn da la mecanisaziun e da la raziunalisaziun ch'han augmentà. La surfatscha utilisabla è sa diminuida, la surfatscha da vignas ha augmentà.

La surfatscha utilisabla ha diminui per 12,8 pertschient dapi 1985. En quest connex èsi da resguardar, che fin la mesadad dals onns 80 in terz da las surfatschas n'era betg anc mesirà uffizialmain en il chantun e sa basava per part mo sin valitaziuns. La prada natirala e la pastgira, che muntavan ad ina quota da 92 pertschient da la surfatscha totala, èn sa reducidas per 12,7 pertschient. En connex cun las surfatschas cultivablas reducidas dattan en egl spezialmain ils tartuffels (main 56 pertschient sin 59 ha), il tirc verd da silo (main 27,6 pertschient sin 806 ha) e la prada artificziala (main 24,9 pertschient sin 819 ha).

Tschertas culturas mussan in augment da lur surfatschas cultivablas. La viticultura, che fa prova d'in potenzial da fiera ch'è abel da sa sviluppar e ch'ha schanzas, ha amplifitgà la surfatscha da vignas sin 401 ha. Quai correspunda ad in augment da 31 pertschient. Surfatschas utilisablas pli grondas han mussà er las ravas da zutger (per 100 pertschient sin 14 ha) e la verdura/ils legums da cultivaziun al liber (per 10,8 pertschient sin 82 ha). La politica agrara da la confederaziun e las disas da consum ch'èn sa midadas mettan novas prioritads en la purschida dals products.

Spustament en connex cun il tegnair animals

En connex cun il tegnair animals han ins er pudì constatar questa midada. Entant che l'effectiv da muvel ha augmentà en total mo per 8,1 pertschient sin var 83 000 envernondas, ha l'effectiv da vatgas augmentà per 20,2 pertschient e quel da nursas per 44,5 pertschient. L'effectiv da purschels ha diminui per var 50 pertschient.

Las midadas el sectur agrar sefan valair er en la statistica.

LO

Adina dapli maschinas

La mecanisaziun dals manaschis ha progredi zunt fitg. Apparats grevs, tecnicamain d'auta qualitat e multifunzionali u cun in aut effect da raziunalisaziun han augmentà cleramain. Ils butschins da tschitschar e quels a pressium mussan in augment da 117,8 pertschient, ils tractors da traziun a quatter rodas e quels a tschinta da 18,8 pertschient e las ventilaziuns da fain da 15,3 pertschient. Tar ils indrizs da mulscher han augmentà fitg ils indrizs da mulscher cun cilindres e las mulscheras. Ils transporters cun in chargiafain (plus 10,5 per-

tschient) han substituì ils transporters senza chargiafain (main 54,1 pertschient) ed ils chargiafains che vegnan tratgs d'in tractor (main 12,5 pertschient).

L'agricultura sto sa cumprovar sin il martgà

La midada da las structures vegn a cuntnuar. La vendita directa dals products, saja quai sin il martgà da l'emna u sin il bain, vegn ad obtegnair pli e pli muntada. L'agricultura vegn ad avair pli e pli la muntada d'in motor independent per l'economia. Ella sto s'orientar envers

novas incumbensas e savair schliar quelas ensem cun il turissem e la manstergnanza.

Per quest intent vegn la politica a crear las cundiziuns da basa necessarias ed a garantir la rentabilitad, la funcziunalitad ed il svilup, e quai sut circumstanzas acceptablas per il martgà e per l'ambient.

Il cumportament da consum vegn a sa midar, novs martgads e novas furmas da martgà vegnan a surpassar las normas da fin uss e vegnan a pretender dal pur ch'el agescha e pensa consequentamain a moda interpendenta.